

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr 6

Desember 1946

44. årgang

Redigert av dr. agr. Aasulv Løddesøl.

SØKNAD OM STATS BIDRAG OG FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 1947.

Det norske myrselskap har sendt Landbruksdepartementet denne søknad om statsbidrag for kommende budsjettermin:

Til

Landbruksdepartementet,
Oslo.

Det norske myrselskap søker herved ærbødigst om statsbidrag for budsjetterminen 1. juli 1947—30. juni 1948 stort
kr. 105.000,00.

Som bilag følger:

1. Forslag til budsjett for Det norske myrselskap for kalenderåret 1947.
2. Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og for spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for 1947.
3. Utskrift av forhandlingsprotokollen for Myrkomiteen for Nord-Norge.
4. Det norske myrselskaps søknad om statsbidrag for kalenderåret 1946.
5. Det norske myrselskaps årsmelding og regnskap for kalenderåret 1945.

Før vi tar for oss selskapets budsjettforslag og arbeidsprogram for 1947, skal vi ganske kort gi en oversikt over:

Viktige arbeidsoppgaver 1946.

1. Brenntorvproduksjonen.

Det er fremdeles sterkt behov for innenlandsk brensel, og myrselskapet har derfor søkt å medvirke til størst mulig produksjon av brenntorv. Forholdene ble søkt tilrettelagt allerede fra høsten 1945, bl. a. ved at myrselskapet pr. 30. 10. 1945 sendte Landbruksdepartementet søknad om fortsatt statsgaranti for maskintorvproduksjonen. Stortinget bifalt søknaden først den 14. mai i år, men flere anlegg

hadde da satt i gang driften i tillit til at garantien ville bli gitt. For øvrig lå forholdene nokså ugunstig an for brenntorvproduksjon i år, da det var stor mangel på arbeidshjelp. I samråd med Fange- og flyktningsdirektoratet i Sosialdepartementet ble det ordnet med tyske krigsfanger til flere av de større brenntorvanlegg, og stort sett gikk dette meget bra. Fangene ble imidlertid trukket tilbake igjen for å sendes til Tyskland i begynnelsen av juli, og driften måtte derfor innstilles forholdsvis tidlig ved de bedrifter som hadde tysk arbeidskraft. En del maskintorvanlegg, hvor man ikke ønsket eller ikke kunne gjøre bruk av tyske krigsfanger, kom ikke i gang i år. Det er derfor grunn til å anta at årets produksjonsresultat ligger noe under fjorårets. Som tidligere år vil det også i høst bli utarbeidet fullstendig statistikk over størrelsen av brenntorvproduksjonen.

Det er i år innvilget flere nye lån av Statens Torvlånefond til brenntorvdrift, nemlig 7 driftslån til et samlet beløp av kr. 340.000,00 og 2 anleggslån, tilsammen kr. 11.000,00. Under brenselkrisen (1940—46) er det i alt av statsmidler ytet 29 anleggslån og 85 driftslån, samlet utlånskapital kr. 1.727.220,00. Betydelige beløp er imidlertid allerede tilbakebetalt. Myrselskapets funksjonærer har som vanlig fungert som departementets konsulenter i alle spørsmål som angår Torvlånefondets utlånsvirksomhet, og foretar også i den utstrekning det er mulig kontroll av driften ved de anlegg som har torvlån.

Myrselskapet har nå utbygd sin konsulentvirksomhet på brenntorvområdet slik at den omfatter hele landet. Av praktiske grunner er en av torvkonsulentene plassert i Nord-Norge (Bodø) og en på Vestlandet (Afarnes). Sistnevnte har også kystbygdene i Trøndelag som distrikt, men her arbeider dessuten Trøndelag Myrselskap med myrundersøkelser som kommer brenntorvdriften til gode. Til dette arbeide bevilger myrselskapet hvert år et bidrag. I Sør-Norge blir konsulentvirksomheten drevet fra hovedkontoret i Oslo, men en torvkonsulent bor i Nannestad. Plassmangel ved hovedkontoret gjør dette nødvendig.

Ved myrselskapets eget brenntorvanlegg i Våler, som fremdeles er bortforpaktet, er det i år produsert ca. 4.600 m³ maskintorv.

Torvbrikettfabrikkene i Idd og Elverum er som bekjent begge brent ned. Ved anlegget i Idd er det i år utelukkende produsert fresepulver. Torvpulveret benyttes som brensel direkte i fyringsanlegget ved Saugbruksforeningen i Halden. Ved fabrikkene i Elverum drives derimot maskintorvproduksjon.

2. *Torvstrøproduksjonen.*

Torvstrødriften har ikke kunnet konkurrere om arbeidskraften under krigen, og produksjonen gikk derfor sterkt tilbake. Lavmålet ble nådd i 1944 da den totale torvstrøproduksjon bare utgjorde ca. 63 % av et normalårs, som er beregnet til ca. 580.000 baller. Den

fabrikkmessige produksjon av torvstrø utgjorde i 1944 bare 50 % av normalt, d.v.s. ca. 166.000 baller mot ca. 330.000 baller i normale år. I 1945 var det en liten framgang. Totalproduksjonen var da oppe i ca. 67 % av normalt, og den fabrikkmessige torvstrøproduksjon nådde 57 % av et normalårs, d.v.s. ca. 186.000 baller.

Behovet for torvstrø er for tiden meget stort, og produksjonen dekker ikke det innenlandske behov. Dessuten er det nesten ubegrensede eksportmuligheter for torvstrø til U. S. A., som både gjennom vår landbruksutsending i Washington, herr Fjelstad, og gjennom amerikanske importfirmaer, har søkt om å få kjøpe norsk torvstrø. Det har ikke vært mulig å etterkomme disse forespørsler hittil, først fordi hjemmemarkedet avtar hele produksjonen, og der nest fordi prisen på det amerikanske marked ligger for lavt for oss. Det vil nå bli undersøkt om amerikanerne kan heve prisen slik at eksport kan komme i stand så snart produksjonen igjen kommer opp i full høyde.

Av nye fabrikker som for tiden er under bygging eller forbedelse kan nevnes Taksdal torvstrøfabrikk, Time i Rogaland, og ny torvstrøfabrikk på Glesmyra, Våler i Hedmark. Førstnevnte fabrikk bygges av Norges Statsbaner med tanke på produksjon av torvstrøbunter til teleisolasjon i jernbanelinjene, og det er sannsynlig at også den sistnevnte fabrikk vil komme til å spesialisere seg på denne produksjon. Dessuten er under forberedelse en del mindre anlegg, bl. a. i Trøndelagsfylkene, vesentlig med tanke på torvstrøproduksjon til jordbruket.

Oppgaver over størrelsen av torvstrøproduksjonen i inneværende år vil først kunne foreligge omkring nyttår. Ved myrselskapets egen torvstrøfabrikk blir det i år produsert ca. 11.000 baller.

Huminalproduksjonen utgjør i år ca. 6.000 baller. Da behovet for huminal er stadig stigende, vil en tidligere planlagt ombygging av Nittedal torvstrøfabrikk til huminalproduksjon nå bli realisert, arbeidet er allerede påbegynt.

3. Myrundersøkelser m. v. i dyrkingsøyemed.

Interessen for myr dyrkingen, som lå nede under krigen, er igjen i stigning. Av større undersøkte felter i år kan nevnes Langtjernsmyrene i Berg, Østfold, Hønnesmyrene i Drangedal, Rønningsmyra og Grønlimyra i Siljan og Flisehaugsflåtti i Rauland, alle i Telemark, Hellemyra, Lista, Vest-Agder, Gyrimosmyrene i Al, Buskerud, Øktmyrene i Fluberg, Opland, og endelig Karnesmyra i Lyngen og Sørkjosmyrene i Balsfjord, Troms fylke.

På flere av disse myrstrekninger vil det bli satt i gang forsøksdyrking, spesielt er det av interesse å nevne at Telemark Plante-, avls- og Forsøksutval har planer om å anlegge et ca. 50 dekar stort prøvelfelt på Flisehaugsflåtti i Rauland. Dette feltet kan få stor be-

tydning som forbilde for utnyttelse av de store udyrkede myrstrekninger der ligger mellom Møsvann og Rauland hovedbygd.

De fleste av disse undersøkelser er foretatt med tanke på anlegg av kulturbeiter for å få havnefeet ut av skogen eller for å skaffe beiter til småbruk som mangler dette.

De mindre myrstrekninger som vi også i år har undersøkt i dyrkingsøyemed, er oftest ment å skulle tjene bureisingen eller utvidelse av eldre småbruk.

4. Myrinventeringen.

På Vestlandet er det i år foretatt myrinventeringer i Askøy, Laksevåg, Fjell, Sund og Austvoll herreder. Myrinventeringen i kystbygdene på Vestlandet inngår som et viktig ledd i disse bygders brenselforsyning.

På Østlandet er hittil i år foretatt myrinventering i Stange almenning og Stange bygd, m. a. o. i hele Stange herred samt mindre deler av Romedal og Eidsvoll herreder, da en del av almenningen ligger i de sistnevnte herreder. Det pågår for tiden inventering i Sætre Bruks skoger, Hurum herred. Dette arbeide vil bli ferdig i høst. Både i Stange og Hurum er det særlig beitemulighetene som man er interessert i å få undersøkt.

Resultatene av myrinventeringene vil som vanlig bli bearbeidet i vinterhalvåret og publisert i myrselskapets tidsskrift. Av slike meldinger er i år utsendt to, nemlig: «Myrene i Vestnes, Vatne og Skodje herreder» av Oscar Hovde og «Myrene i Eidsvolds Værks skoger av J. Heggelund Smith og D. Lømsland.

5. Forsøksvirksomheten i myr dyrking.

Denne behandles av forsøksleder Hagerup i særskilt melding (bilag 2). Ved forsøksstasjonen på Mæresmyra i Sparbu er det i år i alt 68 forsøksfelter og av spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter har vi tilsammen gående 46 stkr. (jfr. tabellen i bilag 2). Det er for tiden planer oppe om en betydelig utvidelse av myrforsøkene i Nord-Norge, noe som vil bli nærmere omtalt i et senere avsnitt. For øvrig henvises til innstillingen fra «Myrkomiteen for Nord-Norge» (bilag 3)¹⁾, en komite som er oppnevnt av Nordland og Troms landbruks-selskaper for å avgi innstilling om nødvendigheten av å opprette en forsøksfilial i myr dyrking i Vesterålen (kfr. vårt budsjettforslag for 1945 og 1946).

Bemerkninger til budsjettforslaget.

Vårt budsjettforslag for 1947 lyder på kr. 155.000,00, en økning stor kr. 5.000,00 sammenliknet med budsjettforslaget for inneværende år (jfr. bilag 4). Økningen fordeler seg med kr. 1.000,00 på hoved-

¹⁾ Da denne sak står på et forberedende stadium, vil ikke innstillingen bli tatt med her.

kontorets budsjett og kr. 4.000,00 på forsøksstasjonens. Det er noen forskyvninger i utgiftene på enkelte konti fra forrige år, bl. a. er lønningsutgiftene steget p. gr. a. krisetillegget til funksjonærene. I alt 9 av myrselskapets funksjonærer kommer inn under bestemmelsen om krisetillegg, følgelig blir det bare på lønningskontiene en økning stor kr. 5.400,00. Videre er driftsutgiftene ved forsøksstasjonen gått opp med kr. 4.500,00, vesentlig grunnet lønnstillegg til arbeiderne (jfr. bilag 2). Dette er utgiftsstigninger som myrselskapet ikke selv er herre over, og som selvsagt må finnes dekking for. Utgiftene på andre konti er søkt redusert mest mulig, men det er ikke mulig helt å kompensere økningen på andre konti.

Myrselskapets inntekter, som delvis skriver seg fra fondsmidler, har dessuten gått betraktelig ned de siste par år p. gr. a. konverteringer til lavere rentefot. Da vår legatkapital utgjør vel $\frac{1}{2}$ mill. kroner, er det lett å regne seg til at vi på denne inntektspost taper flere tusen kroner p. gr. a. rentesenkingen. Såvidt det er mulig har vi øket inntektene på andre konti, men det er ikke mulig å skaffe full dekking både for økningen i utgifter og svikten i renteinntektene. Vi har derfor måttet budsjettere med kr. 5.000,00 mer i statsbidrag enn i vårt forrige budsjettforslag.

Statens bidrag til Det norske myrselskaps virksomhet har i en årrekke utgjort kr. 80.000,00 fordelt med kr. 30.000,00 til selskapets ordinære virksomhet (herunder forsøksdriften), kr. 40.000,00 til arbeidet for fremme av brenntorvdriften og kr. 10.000,00 til myrinventeringen. Dette er noe mindre enn vi har søkt om. For inneværende termin (1946—47) er budsjettet ennå ikke behandlet av Stortinget, men forhåpentlig vil bevilgningen bli øket en del i forhold til tidligere år, ellers vil det bli meget vanskelig å få endene til å møtes i inneværende år. Og for kommende år med fortsatt minkende inntekter av selskapets fondsmidler, vil det ikke være mulig å holde virksomheten gående i samme utstrekning som nå hvis ikke statsbidraget økes. Dette ville være meget beklagelig, da behovet for myrselskapets assistanse er minst like stort som tidligere. Vi skal i det følgende kort omtale de viktigste grener av vår virksomhet.

Bemerkninger til arbeidsprogrammet for 1947.

Det norske myrselskaps hovedoppgave er å virke for nyttiggjørelse av våre betydelige myrstrekninger såvel teknisk som jordbruksmessig. For tiden er det følgende oppgaver som i første rekke legger beslag på funksjonærenes arbeidskraft:

1. *Konsulentarbeide vedkommende brenntorvproduksjonen:*

På dette område er myrselskapet den eneste institusjon i landet som foretar undersøkelser, planlegging og rettledning for såvel produsenter som forbrukere av brenntorv. Dessuten utfører vi på Land-

bruksdepartementets anmodning driftskontroll ved torvanlegg som har lånt anleggs- eller driftsmidler av Statens Torv lånefond. Et overordentlig viktig ledd i konsulentvirksomheten vedkommende brenntorvproduksjonen er arbeidet for rasjonalisering av stikktorvproduksjonen i kystbygdene på Vestlandet, i Trøndelag og i Nord-Norge, hvor det som bekjent foregår en betydelig jordødeleggelse p. gr. a. urasjonell torvdrift. I denne forbindelse henvises til innstilling nr. 10 fra Jordvernkomiteen, som pr. 7. juni i år er sendt det ærede departement.

Forholdene i vårt land og ute i verden innbyr ikke til avslapning når det gjelder produksjon av innenlandsk brensel, tvertimot. I vårt forslag til budsjett for inneværende år (bilag 4, side 9) pekte vi bl. a. på at retningslinjene for bruk av såvel importert som innenlandsk brensel burde trekkes opp, og herunder også at brenntorvens plass i vår brensel-forsyning burde fastlegges. Det er derfor gledelig at regjeringen allerede 25. november 1945 oppnevnte en komite til å avgi innstilling om retningslinjene for bruk og omsetning av innenlandsk brensel i årene framover.

Nevnte komite, som kalles «Ved- og torvkomiteen av 1945», har bl. a. tatt initiativet til igangsettelse av rasjonaliseringsforsøk med produksjon, framdrift, transport og omsetning av ved og brenntorv, og den 20. juni d. å. bevilget Stortinget kr. 200.000,00 til dette formål. Av denne bevilgning har myrselskapet fått tilsagn om et bidrag stort kr. 25.000,00 til forsøk med rasjonalisering av brenntorvdriften. Disse midler vil i det vesentlige gå med til innkjøp av maskinelt utstyr til de påtenkte forsøk, mens det er forutsetningen at myrselskapets konsulenter klarer selve ledelsen av forsøkene m. v. Følgelig kan det ikke foretas noen reduksjon av personalet hva arbeidet for brenntorvproduksjonen angår, snarere tvertimot. Betydningen av å forbedre maskintorvens kvalitet er så viktig at oppgaven er vel verd å ofre penger på.

En må heller ikke glemme den foran nevnte og meget viktige oppgave: å søke å få stanset den jordødeleggende stikktorvdrift i kystbygdene. Jordvernkomiteen uttaler bl. a. om denne sak i innstilling nr. 10:

«De foreslåtte torvkonsulentstillinger for kystbygdene på Vestlandet og Trøndelag samt Nord-Norge, som er midlertidig opprettet av Det norske myrselskap, må gjøres permanente. Vi kan vanskelig tenke oss bedre anvendte penger enn til konsulenthjelp for brenntorvproduksjonen med hovedformål å motkjempe jordødeleggelsen. Dette spørsmål er så utførlig utredet i komiteens innstillinger at vi her bare vil understreke at to konsulenter til denne veldige oppgave heller er for lite enn for meget. Når vi ikke har gått lengere i våre forslag enn gjort, skyldes det utelukkende hensynet til vanskeligheten ved å få midler til nye stillinger.»

Disse uttalelser er vi helt ut enige i, og vi henstiller til det ærede departement å ta skrittet helt ut og oppføre bevilgning til denne gren av myrselskapets virksomhet på det ordinære budsjett.

2. *Konsulentarbeide vedkommende torvstrøproduksjonen:*

Som nevnt foran er det et betydelig udekket behov for torvstrø både innenlands og i U. S. A. Vår torvstrøindustri kan derfor utbygges både med sikte på større innenlandsk forbruk og på eksport. Også på dette felt er myrselskapet den eneste institusjon som yter teknisk bistand. Og det er ikke bare de større torvstrøprodusenter og anlegg som benytter seg av dette, men småbrukerlag, torvstrølag og enkelte gårdbrukere som produserer strø til fordeling blant medlemmene eller til eget forbruk. Vi forutsetter at det i årene framover blir øket behov for slik assistanse, og vi finner det derfor høyst påkrevd at denne form for konsulentvirksomhet opprettholdes.

3. *Konsulentarbeide vedkommende myr dyrkingen:*

Det er for tiden et meget sterkt krav fra nærsagt alle hold at bruksstørrelsen, særlig arealet av den dyrkede jord, må heves for et stort antall av de norske gårdsbruk. At dette er en meget vanskelig oppgave å løse i praksis i vårt land er sikkert de fleste klar over, selv om dette siste ikke kommer særlig sterkt fram i den offentlige diskusjon. Her gir imidlertid myr dyrkingen store muligheter. Det er jo en kjent sak at en stor prosent av nydyrkingen i de senere år har foregått på myrjord. Denne utvikling vil fortsette i stigende grad etter hvert som tilgangen på brukbar fastmarksjord blir mindre. Men dyrkingsverdet av myrene er som bekjent meget vekslende, og her står ofte de lokale organer som arbeider med disse spørsmål sterkt tvilende for ikke å si hjelpeløse. Betydningen av å ha en institusjon som har fagfolk på området og som på kort varsel kan foreta undersøkelser av myrer som kan komme på tale, er derfor klar. Det er en glede å kunne meddele at det på dette felt allerede er et utmerket samarbeide i gang mellom myrselskapet og en rekke landbruksselskaper, jordstyrer, almeningsstyrer o. l. Vi vil sterkt understreke den samfunnsmessige betydning av at dette samarbeide kan utvikles videre.

4. *Myrinventeringen.*

Det er først og fremst myrinventeringen som har måttet skyves til side i de senere år ved at myrselskapets søknad om statsbidrag, slik som foran nevnt, ikke har vært imøtekommet helt ut. Styret vil sterkt understreke betydningen av at disse undersøkelser får fortsette med minst 2 arbeidslag slik som vi har budsjettert med tidligere. Hvis det innen en rimelig tid skal lykkes å skaffe til veie en forrådsstatistikk over myrene bare i de deler av vårt land hvor det trenges mest av hensyn til en rasjonell ordning av brenntorvdriften, og for å skaffe oversikt over dyrkings- og beitemulighetene i de bygder hvor det er liten tilgang på annen dyrkingsjord, så må myrinventeringen

ikke innskrenkes, men tvertimot utvides. Vi har i vårt budsjettforslag for inneværende år (bilag 4) pekt på at tiden nå skulle være inne til å utbygge myrinventeringen ytterligere. Myrselskapets styre er fremdeles av den oppfatning at det vil være lite framsynt politikk å neglisjere et arbeide som på en så effektiv måte kan tjene viktige grener av næringslivet, slik som myrinventeringene har vist seg å kunne.

5. *Forsøksvirksomheten vedkommende myr dyrkingen.*

Som nevnt av forsøksleder Hagerup (bilag 2) er det i år lykkes å få satt i gang arbeidet med anlegg av nye forsøksfelter i Fræna i Møre og Romsdal og i Fiplingdal og Susendal i Nordland. På begge steder er det viktige spørsmål som er tatt opp til undersøkelse. For Nord-Norges vedkommende er imidlertid myr dyrkingen av en så enorm betydning for utviklingen av jordbruket og løsning av de vanskelige økonomiske forhold i kystbygdene, at en kommer ikke utenom en betydelig utvidelse av myrforsøksvirksomheten her. Av den foreløpige utredning om denne sak som Myrkomiteen for Nord-Norge har avgitt (bilag 3) går det fram at den ordning som er antydnet vil medføre en årlig utgift av ca. kr. 16.900,00. Komiteen foreslår at utgiftene til disse utvidede forsøk dekkes av Det norske myrselskap og Nordland og Troms landbruks selskaper med en tredjedel hver.

Da saken enda står på et forberedende stadium, har vi ikke tatt denne post med i vårt budsjettforslag, men det er klart at vi etter beste evne vil søke å medvirke til at denne viktige sak blir løst så snart som mulig. Vi vil derfor henstille til det ærede departement at komiteens forslag tas opp allerede under behandlingen av budsjettforslaget for kommende termin, og at de nødvendige midler stilles til rådighet for den påtenkte utvidelse av myrforsøkene i Nord-Norge, eventuelt slik som foreslått av komiteen.

Til slutt vil vi ha uttalt som vår bestemte oppfatning at tiden vi er inne i, ikke oppfordrer til å slappe av når det gjelder det faglige arbeide og undersøkelsesvirksomheten innen landbruket. Det norske myrselskaps virksomhet griper på flere viktige områder så direkte inn i landbrukets praksis og effektivitet, at det rent samfunnsmessig sett ville være galt om selskapets arbeide p. gr. a. for snau bevilgninger skulle måtte innskrenkes.

Vi tillater oss derfor å henstille til det ærede departement å imøtekomme selskapets søknad om statsbidrag for kommende budsjettermin overensstemmende med det budsjettforslag som herved framlegges.

Framlagt og vedtatt på styremøte den 20. september 1946.

Det norske myrselskap.

Carl Løvenskiold
(sign.)

Aasulv Løddesøl
(sign.)

Bilag 1.

**Påregnet budsjet for Det norske myrselskap
for kalenderåret 1947.**

Utgifter:

A. Hovedkontoret.

1. Lønninger	kr. 24.160,00	
2. Torvteknisk konsulent	» 6.000,00	
3. Myrundersøkelser i lavlandet	» 2.000,00	
4. Myrundersøkelser i høyfjellet	» 1.000,00	
5. Bidrag til Trøndelag Myrselskap	» 1.800,00	
6. Møter	» 500,00	
7. Tidsskriftet	» 3.000,00	
8. Kontorutgifter og revisjon	» 7.000,00	
9. Bibliotek og trykksaker	» 300,00	
10. Analyser	» 500,00	
11. Depotavgift	» 300,00	
12. Myrinventeringen	» 20.000,00	
13. Torvkonsulenter for Vestlandet og Nord-Norge (lønninger + reiseutgif- ter)	» 20.000,00	
14. Diverse utgifter (skjønsmessig)	» 740,00	
	kr. 87.300,00	

B. Torvskolen i Våler.

15. Grunnavgift, assurance, vedlikeholdt m. v.	» 2.000,00
---	------------

C. Forsøksstasjonen på Mæresmyra.

16. Funksjonærlønninger	kr. 19.000,00
17. Driftsutgifter	» 37.000,00
18. Andre utgifter	» 8.500,00
19. Forsøksmelding	» 1.200,00
	» 65.700,00

Tilsammen kr. 155.000,00

Inntekter:

1. Medlemskontingent	kr. 3.500,00
2. Renter av legater og bankinnskudd til fri disposi- sjon	» 13.500,00
3. Renter av legater til fremme av myr dyrkingen ...	» 2.500,00
4. Inntekter av tidsskriftet	» 2.800,00
5. Inntekter ved torvskolen i Våler (forpaktning- avgift m. v.)	» 9.000,00
6. Inntekter ved forsøksstasjonen på Mæresmyra	» 13.000,00
7. Husleie på Mæresmyra	» 1.200,00

8. Distriktsbidrag og private bidrag	»	2.500,00
9. Refusjon av utgifter vedkommende myrundersøkelser	»	2.000,00
10. Statsbidrag	»	105.000,00
		Tilsammen kr. 155.000,00

Bilag 2.

Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet.

Driftsutgifter:

1. Forsøksdrift	kr. 25.000,00	
2. Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet	»	3.000,00
3. Analyser	»	700,00
4. Assuranse, kontorhold, avgifter, litteratur m. v.	»	3.500,00
5. Vedlikeholdsutgifter	»	4.000,00
6. Reiseutgifter til myrkonsulent og assistent	»	800,00
		kr. 37.000,00

Andre utgifter:

1. Nydyrking og grunnforbedringer	kr. 2.200,00	
2. Maskiner og redskaper	»	5.000,00
3. Installasjon av lys og kraft i den nye vognbu og treskelåve	»	1.000,00
4. Avrundingsbeløp	»	300,00
		» 8.500,00

I alt utgifter kr. 45.500,00

Inntekter ved forsøksstasjonen kr. 13.000,00

Merknader til forslaget.

Driftsutgifter:

Post 1 er i forhold til forrige budsjettforslag forhøyet med kr. 4.500,00. Grunnen til dette er at arbeiderne gjennom sin organisasjon har krevet høyere lønn enn tidligere. De lønninger vi f. t.

har er fastsatt ved megling og godkjent. Stigningen i arbeidslønn utgjør 3 à 4.000 kroner pr. år. Ekstrahjelp vil få samme betaling. Til dette kommer så stigning i andre driftsutgifter.

- Post 3, analyser, er øket kr. 200,00, og post 4, assurance m. v., med kr. 500,00 i forhold til siste budsjettforslag. Økningen kommer av større trygdeprenie, dyrere kontorsaker og dyrere elektrisk kraft.
- Post 5, vedlikehold, er øket med kr. 1.500,00. Gjennom flere år har det ikke vært høve til å få utført neyneverdig av vedlikeholdsarbeider på husene. Det har vært vanskelig å få materialer. Husene er sterkt malingsslitte både innvendig og utvendig så oppussing bør foretas litt etter hvert.
- Post 6, reiseutgifter, er øket med kr. 100,00.

Andre utgifter:

- Post 1. Arbeidet med grøfting av den gamle jord må fortsette. Det er i de siste 4 år grøftet ca. 80 dekar, og det er enda en del jord som trenger å grøftes på nytt, da det er for vått.
- Post 2. Det beløp som er oppført her, gjelder innkjøp av et forsøks-treskeverk for parselltresking. Spørsmålet om innkjøp av slike treskeverk til Statens forsøksstasjoner, ble behandlet i Rådet for jordbruksforsøk under sommermøtet i år. Treskeverket lages i Sverige. En ble på møtet enig om å søke statsbidrag samlet for alle forsøksstasjoner som ønsket et slikt treskeverk, men hver stasjon skulle føre beløpet opp på sitt budsjett. De som hadde undersøkt saken nærmere med hensyn til kostnaden, mente at prisen ville komme på ca. kr. 5.000,00 (norske).

Jeg vil i tilslutning til dette anføre at det ville være en stor fordel å få et slikt treskeverk. Det er et ledd i rasjonalisering. Forsøks-treskingen vil en få utført meget sikrere og nøyaktigere enn på den gamle måten, samtidig som arbeidet vil gå meget raskere og dermed innspare tid.

- Post 3. Til innlegging av elektrisk lys og kraft i den nye låve oppføres kr. 1.000,00.

Inntektene ved forsøksstasjonen oppføres med kr. 13.000,00. Jeg vil i denne forbindelse opplyse at de tillegg på stråforprisene som ble betalt under okkupasjonen ved rekvisisjon, er falt bort.

Utvidet forsøksvirksomhet i myr dyrking i Nord-Norgé.

Angående dette spørsmål tør jeg vise til det budsjettforslag som pr. 10. juli d. å. av torvkonsulent J o h n s e n er sendt direkte til Det norske myrselskap, Oslo.

Forsøkene m. v. i 1946.

Ved forsøksstasjonen er det i 1946 lagt følgende forsøk:

1. Sortforsøk: 3 i eng, 3 i neper, og kålrot, 2 i poteter og 1 i hver av følgende vekster: bygg, havre, høstrug, grønnfôr, hodekål, blomkål, rødbeter, gulrot, i alt 16 stk.
2. Såtidforsøk: 2 i bygg, 1 i havre, 1 i kveite og 1 i poteter, i alt 5 stk.
3. Gjødslingsforsøk: 16 i eng, 6 i korn, 3 i neper, ialt 25 stk.
4. Kalking og jordforbedring: 3 kombinerte kalkings- og gjødslingsfelter, 3 kalkfelter, 1 kalk- og sandfelt, 1 sand- og leirfelt, i alt 8 stk.
5. Slåttetidforsøk: 1 felt med overgjødning etter første slått.
6. Frøavl: 2 felter.
7. Omløpsfelter: 3 felter på grasmyr, 2 på mosemyr, i alt 5 stk.
8. Forsøk med ugrasbekjempelse: 1 felt.
9. Grøttefelt: 1 felt på mosemyr.
10. Beitefelter: 1 grøttefelt og 1 dyrkingsfelt, i alt 2 stk.
11. Forsøk med kampmidler mot kålflue: Anlagt 1 felt i kålrot og 1 i hodekål, i alt 2 stk.
12. Foredling med engvekster. Det drives f. t. bare med timotei. Frø av dette materiale er sendt til forsøk til Statens forsøksgårder i Nordland og Troms fylker.

Ved forsøksstasjonen har vi i år hatt 68 felter, dertil kommer foredlingsarbeidet med timotei.

Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter.

Tabellen viser hva slags felter og antall forsøk som har vært anlagt i 1946. Det har vært vanskelig å få holde feltene i gang på grunn av arbeidsforholdene. Feltet hos E. Giskås i Sparbu og i Nissedal har ikke vært i gang i år. Forsøk med mikronæringsstoffer er lagt hos J. Lindsethmo, Skage i Namdal, P. Tetlie, Aursjømyra i Veran og på Måmyr i Åfjord. Det er også lagt noen forsøksfelter med analyse av jorda på lettoppløselig P og K etter felles planer med andre forsøksstasjoner.

Det nye forsøksfeltet på Stavik i Fræna er under arbeid. Hva angår de planlagte felter i Fiplingdal og Susendal, så er også disse under arbeid, men arbeidsforholdene er svært vanskelige. I alt har vi 46 spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter.

Diverse.

Oppgrøftinga av jorda ved forsøksstasjonen har fortsatt. Det er til dato tatt opp ca. 800 m grøft, og arbeidet vil bli fortsatt utover høsten. Det felt som nå grøftes på nytt ble tatt i 1916, altså for 30

Oversikt over spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter i 1946.

Forsøkssted	Sand- og kalk- felter	Gjøds- lings- felter	Eng- frø- felter	Grøft- felter	Andre for- søk	Sum	Feltstyrer
<i>Nordland fylke:</i>							
Andenes	1	1				2	B. Nilsen
Bardal	1	4				5	A. Lindseth
<i>Nord-Trøndelag fylke:</i>							
Aursjømyr, Verran		1			2	3	P. Tetlie
Kolvereid	1			1		2	A. Bjelland
Revolden, Skogn	1	3				4	H. Næss
Lennsmyrå, Røra				1		1	Forsøksst.
Østeråsmyra, Sparbu		1				1	Forsøksst.
Mære landbruksskole		1				1	N. Arnseth
Fengselsvesenet							
Mæresmyra		1				1	Forsøksst.
Tråmyra, Overhalla					1	1	J. Lindsethmo
<i>Sør-Trøndelag fylke:</i>							
Kverva, Frøya	1	2				3	J. Volden
Måmyr, Roan	1	1		2	1	5	M. Momyr
Reitstøa, Alen			1			1	P. A. Basmo
<i>Hedmark fylke:</i>							
Vangrøftdalen, Os		1			3	4	N. Utheim
— — —		1				1	Annar Ryan
Bubakk, Tynset		1				1	L. Moen
Astridkjølen, Elverum ...	1	1	1		1	4	A. Kløvstad
<i>Buskerud fylke:</i>							
Aslefetmyra, Flesberg ...	1	3			2	6	O. M. Bergan
Sum	8	22	2	4	10	46	

år siden. Det ble da brukt torv som attleggs materiale (avsetningsgrøfter) og grøftene var tatt til 1,10 m. De var nå bare 75—80 cm dype. Attleggs materialet er nå tegelrør, da en kommer ned i fast botn.

Det arbeides med oppføring av vogn- og redskapsbu, med treskelåve over. På grunn av vanskeligheter med å få trematerialer, har vi til nå bare fått utført grunnarbeidene, men håper på å få huset opp i løpet av høsten.

Ved forsøksstasjonen har det i sommer i 1 måned praktisert en dansk student, nemlig herr E. Smitt fra Jylland.

Rådet for jordbruksforskning hadde i år henlagt sitt

sommermøte til forsøksstasjonen på Mæresmyra. Mære landbruks-skole var så elskverdig å stille husrom og skaffe underhold til møtets deltagere. Møtet på Mære varte i to dager, 6. og 7. august, og samtidig med dette ble det omvisning både på Landbruksskolen og ved Myrselskapets forsøksstasjon. Dagene 8. og 9. august ble brukt til utferd i Trøndelagen. Mellom andre ble Arne Lie på Håa gård ved Levanger besøkt, hvor hans myr dyrking ble studert, videre Statens forsøksstasjon i hagebruk på Kvithamar, Stjørdal, Statens forsøks-gård på Voll og Presthus stamsædavgård på Strinda.

Ellers har det i sommer vært nok så mange besøkende, særlig av enkeltpersoner, men også ymse lag og skoler.

Det er i årets løp utført nedbørsmålinger og i sommermånedene temperaturmålinger som vanlig. Undersøkelser av tørrstoff i poteter og neper utføres ved forsøksstasjonen.

Mære, 3. september 1946.

Hans Hagerup.
(sign.)

OM GRUNNLAGET FOR VANNREGULERING PÅ MYR

Av landbrukskandidat D. Lømsland.

(Fortsettelse fra hefte 5, 1946.)

VII. Vannregulering på myr.

A. Grøfting, generelle merknader.

Som avslutning på denne artikkelserie vil det her bli tatt med en del om planleggingen av grøftinga og selve grøftestyrken. Grøfte-teknikken vil derimot ikke bli behandlet, da det på forhånd finnes temmelig rikholdig litteratur om dette emne.

Det første en må søke klarhet over når en skal planlegge myr-grøfting, er å få rede på hva slags myr en har for seg og hvor årsakene til selve myrdannelsen ligger. Disse kan som tidligere nevnt være flere. Vi oppsummerte dem i 3 forskjellige grupper, og kalte de dannelsene de forårsakte for henholdsvis topogene, ombrogene og soligene myrer. Årsaken til myrdannelsen er ofte lett å se, men av og til kan det være vanskeligere og kreve mer omstendelige forundersøkelser. En bør også skaffe seg oversikt over myras form, fallforhold, dybdeforhold, overflateforhold, torvas om-dannelsesgrad og strukturforhold. Det er av betydning å kjenne terrengforholdene omkring myra når det gjelder å bedømme tilrin-ningen til grøftefeltet. Består terrenget omkring av bratte snaufjell, blir tilrinningen rask. Er terrenget mer jevnt og dekket av løse avleiringer, eventuelt også tilvokset med skog, blir tilrinningen lang-